

Одлике ране монархије 1020-920. г. пХ

Предмет: Старозаветна историја

Ненад Божовић

Београд, 29.11.2017.

Литература

- Ц. Дрејн, *Увођење у Стари Завет*, 102-105.
- М. Куган, *Оксфордска историја библијског света*, 251-312.

Извори за проучавање ране монархије

- Библијски извори и поред теолошке интерпретације одређених догађаја представљају једино веродостојно сведочанство о овом периоду и то: Књига о Судијама, 1-2 Самуилова, 1-2 Царевима
- Археолошка истраживања од мале помоћи – сателитско осматрање терена може помоћи у сагледавању структуре насеобина – метода *рекогносцирање терена*
- Антрополошки модели? Проучавање разлике племенских заједница и развијених друштвених структура
- Метода *проучавање система организационог устројства*: централизација економских и друштвених функција – насељено место повезано путевима са другима, структура насељеног места – тржница, фортификације, магацини итд. (град окружен мањим насеобинама које га снабдевају)

Извори за проучавање ране монархије

- Први ванбиблијски помен израиљске монархије тек око 925. г. пХ (Сисак – Шешонк 1) - Амонов храм у Карнаку о освајачком походу на Израиљ; Шешонкова стела у Мегидону
- Стела из Тел-Дана, IX век – „цар Израиља“ и „цар из куће Давидове“ - подељена монархија (слика десно)
- Немање података о израиљској држави у египатским архивама је због ослабљености Египта – нико није желео да извести о губитку египатске доминације над Хананом у доба ране монархије
- Асирија такође ослабљена, заокупљена унутрашњим немирима и без помена о израиљској држави

Идеализовање ране монархије

- Ширење граница царства од Саула преко Давида и Соломона на врхунцу моћи (помало идеализован концепт, „златно доба“)
- Рана израиљска монархија – утицајан концепт у Средњем веку, корен миленаризма (хилијазма)
- Почетак династичког (политичког) месијанизма – каснији прелаз у другачија схватања месијанизма
- Никада раније није постојала територијална држава у Палестини (Ханану) пре Израиља

Хронологија ране монархије

- Хронологија одређена уназад од године Соломонове смрти
- По Милину 1020-920. г пХ
- 40 година идеализован број периода владања Давида и Соломона (округле цифре) тако да Соломонова смрт пада у 920. г. пХ
- По Кугану 1025-928. г. пХ одређено према извештају о нападу фараона Сисака 925. г. пХ треће године владавине Ровоама што је три године након Соломонове смрти

Фактори за настанак монархије

- Притисак Филистејаца и околних народа изискивао је стварање стајаће војске
- Слабљење традиционалних центара моћи на Старом Оријенту
- Прелаз од „племенског“ ка „националном“ — од концепта сродства ка концепту ширег националног идентитета
- Пораст становништва изискивао је делотворнији начин прехранивања великог броја људи; пораст броја становника, расподела ресурса и контролисане миграције — сушни периоду у планинским деловима земље
- Развој правосуђа — стварање централизованих структура ван племенских савета
- Употреба гвожђа — нестанак сировина за израду бронзе и почетак увоза гвожђа за оружје и алате — расподела алата